

99

TC-OM-150-27

KRAKOW

Ogród Botaniczny.

1783

64

Posesja na Wesołej (obecnie Kopernika 22) była w XVIII w. własności ~~z~~ Czartoryskich. W roku 1752 nabyli ją Jezuici, a po kasacji zakonu w roku 1773, na mocy decyzji Stanisława Augusta Poniatowskiego - została darowana Uniwersytetowi Jagiellońskiemu, z przeznaczeniem na obserwatorium astronomiczne i ogród botaniczny. Za datę powstania ogrodu przyjmuje się rok 1783. Autorem pierwszych planów był ogrodnik Fr. Kaiser, który, zgodnie z ówczesną modą, zastosował w planie ogrodu podział symetryczno-osiowy, na prostokątne kwatery i owalne klomby, rozdzielone strzyżonymi alejami grabowymi. Z początkiem XIX w. i w latach 1854-66 ogród powiększono, rozwiązując nową część od.-wsch. w typie angielskiego ogrodu krajobrazowego. Obecnie ogród zajmuje pow. ha. Posiada licznie reprezentowane gatunki flory krajowej, zagranicznej i egzotycznej (m.in. palmy - w tym jedna, pd.-chińska, 100-letnia, o wys. przekraczającej 20 m , oliwki, cytryny, dęby korkowe, pomarańcze, figi), ogródek japoński, arboretum, staw z wysepką, na której rośnie cypryśnik błotny z Florydy, liczne klomby, rabaty, ozdobne krzewy (magnolie, azalie pontyjskie i in.). Z flory krajowej wyjątkowo cenny obiekt stanowi dąb Raci-borskiego, o obw. 4,96 m, sięgający wiekiem epoki Jagiellonów. Na terenie ogrodu znajduje się neoklasycystyczne obserwatorium astronomiczne, zbudowane w latach 1787-1791, wg projektu i pod kierunkiem Feliksa Radwańskiego, nadbudowane w latach 1858-9, dwa jednopiętrowe pawilony empire z lat 1828 i 1833, altany, szklarnie i palmiarnie, oraz popiersie Warszewicza (zm. 1867) i pomnik Mariana Raciborskiego, dłuta T. Błotnickiego (1947).

Estreicher, C., Lepiarczyk, Kawecki, Mączyński, Srodoń - D.